

קידושין מא

עניין: רגזן לא עלתה בידו כלום

חיד"א – לב דוד פט"ז

ובזהר הקדוש פרשת תצוה⁵⁷ האריכו מאד שמחליף נשמתו באחרת דסט"א, והוא עבדא דמריד במאריה, עבודה זרה איקרי וכו'. וכתב האר"י זצ"ל⁵⁸ כי בעל כעס אין לו תקון, שאף שילמוד תורה ויעשה מעשים טובים, כשיכעוס עוקר הנשמה, וכל אשר תקן הלך. ואם יטרח פעם אחרת להרבות תורה ומעשים, כשיכעוס אח"כ חלף הלך הכל, ונמצא יגע לריק, וכל תורתו ומעשיו הלכו שבי לסט"א, והוא ערום ועריה, ריקם ריקם, ויורש תרתי גיהנם, וכלתה אליו הרעה, מחל'ה ונוע'ה. והתקון הוא שישתדל מאד שלא יכעוס כלל, וכאשר ימוד עצמו שנסתלקה ממנו מדה רעה זו של הכעס, אז יתאמץ בתורה ומצות וסיגופים לתקן אשר עיות.

בן יהוידע

אלא רק על רגזותו. או יובן בס"ד, דידוע כל הגעגג מאחרים ושומע חרפתו ואינו משיב, הרי זה מרויח ריוח גדול, שנוטל מלות זה המחרף, אך בתנאי שזה אינו מחכעם ומחמלא רוגז וחימה בקרבו על זה המחרפו, אלא יהיה נח הטבע שאינו חושב זה החירוף צעיניו לכלום, וכמ"ש דוד הע"ה ואהי כאיש אשר לא שומע ואין בפיו תוכחות, כלומר אין זה חוטא לי בחירוף זה כרי שאוכל להוכיחו, אבל אם זה מחמלא בקרבו רוגז על המחרף, ורק שוקק כדי להרויח מלות של זה המחרף, אין ראוי שיטול מלות של זה המחרף בעבור שתיקה, כי אותו הרוגז שעלה בלבו חשיב כאלו דבר אותו בפיו, וז"ש רגזן כנגד המחרף אותו, אע"פ שלא דבר בפיו כנגדו כלום, אלא רק הוא רגזן בלב דוקא, הרי זה לא עלתה בידו מן מלות המחרף כלום, ורק עלה בידו רגזות שלו, שנחכעם בלבו, ולעון יחשב לו, אע"פ שהיה הכעס בלב לבד, כי הכעס הוא בזריה דע"ז, כמ"ש רז"ל כל הכועס כאלו עובד ע"ז, וידוע עון ע"ז הוא אפילו בלב בלבד :